

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שייעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של כ"ק מרן אדמו"ר הרבי
הבאר יעקב מנדבורנה, הרה"ק רבי יעקב
ישכר בער זצוק"ל בן כ"ק מרן אדמו"ר
בעל הדבר חיים רבי חיים מרדכי מנדבורנה
זצוק"ל, נלב"ע ז' באדר תשע"ב

סיפור עוצמתי אודות האהבת ישראל
הנוראה של מרן הרבי הבאר יעקב זצוק"ל
שמעתי מפי אחי הגאון הנודע המגיד שיעור
הותיק רבות בשנים רבי משה שליט"א,
אשר זכה לקיברה יתירה מאת הרבי זצוק"ל.

היה זה בעת שהגיע הנדיב הגדול מר מאיר
רוזנטל לרבי והציע לתת סכום עצום
לבניית המוסדות. הכינו אז לכבודו אירוע
ענק בהילוטן של תחילת כתיבת ספר תורה,
ובו הכריזו גם על הבנין החדש. חסידות
נדבורנה ששכנה עד אז בשטיבל קטן
וצפוף, קיבלה פתאום קומפלקס ענק של
כ-20,000 מ"ר. ההתרגשות היתה בשיאה,
ולבם של חסידי נדבורנה די בכל אתר, גאה
מרב שמחה.

באותה תקופה חוויתי קושי מסויים, כאשר
אחד מבני ביתי לא הרגיש טוב. האירוע
בהילוטן הסתיים, והקהל יצא מהאולם.
כאשר הרבי יוצא, הוא רואה אותי, וקורא
לי אליו. ניגשתי מיד, והרבי אומר לי: "תבוא
אלי מיד הביתה". באתי הביתה לרבי, והרבי
נכנס איתי לסלון.

"דע לך", פותח הרבי ואומר, "כל מנהלי
המוסדות יושבים אצלי כרגע בחדר השני
במסיבה, אבל מה שקורה אצלך בבית מעניין
אותי יותר מכל המסיבה האת". הוא עזב
את כולם ונכנס איתי לסלון, ישב אתי רבע
שעה-עשרים דקות בנחת, כאילו כל השאר
לא מעניין אותו בכלל. עובדה שהשאירה
עלי רושם עצום. מידת ההשתוות של הרבי,
לצאת מאירוע שמישהו בא ותורם לו סכום
ענק, אירוע דרמטי ומרגש שכזה, והבעיה
הפרטית שלי חשובה לו יותר מהכל.

סיפור נוסף מספר אחי הגאון שליט"א: היה
זה באחד השמחות של הרבי, בשבע ברכות
האחרון לאחד הילדים שנערך בביהכ"נ
הגדול, שמנו לב שהרבי היה מאוד מאוד
סוער. מאוד לא בתוך השמחה. אחרי זה
הוא אמר לאבא רבי שמואל צבי זצ"ל, שאיזה
אברך התאונן בפניו על צרתו, והוא חיכה
לשמעו בשורה טובה מה קורה אצל אותו
אברך, והוא לא בא לעדכן אותו. כך הוא
ישב כל השבע ברכות בראש מוטרי, מה קורה
אצל אותו אברך. הוא לא יכל לשמוח, ולא היה
בשמחה שלו, כי הוא חיכה לתשובות מה קורה
עם אותו יהודי...

עם מה היה אביהם של ישראל טרוד ביום שמחתו

תפקידו של הרבי - לתת ולתת

הגאון רבי מנחם קליין שליט"א, רבה של פרנקפורט-דמיין,
מקים ומייסד אהלה של תורה בחצר הקודש נדבורנה, סיפר על
התבטאות מופלאה שנשמעה מפי קדשו של הרבי, ובה הגדיר
רבינו בעצמו את מהותו ותפקידו עלי אדמות. היה זה בראשית
ימי הנהגתו, כאשר נסע רבינו לחוץ לארץ והצטרפו מנהלי
המוסדות למסעו. הוא ישב ועבד את עבודתו
בקודש - להאיר חייהם של יהודים שלא הכיר -
והם הסתובבו בבתי נגיזים וערכו מבטית לטובת
המוסדות.

בהיותם בקנדה, הגיע גביר גדול לבית האכסניה
ששהה שם רבינו, והלה התבטא באזני מנהלי
המוסדות כי מוכן הוא לתרום סכום עצום,
אך בתנאי שרבינו יבקש זאת ממנו בעצמו.
נכנסו מנהלי המוסדות - אבי מורי הצדיק רבי
שמואל צבי קובלסקי זצ"ל והרה"ח רבי שמואל צבי אלביים
ז"ל - ואמרו לרבינו, כי גביר פלוני מבקש להיכנס אליו וכי
אמר להם מראש על נכונותו לתרום סכום גדול אם יתבקש
מפי רבינו. הנהן רבינו בראשו כמסכים, אך כשיצאו השניים

באמירת ההלל נבקעו השמים

השבוע נלמד בדף היומי (דף פ"ה ע"ב): "כזיתא פסחא והלילא
פקע איגרא". פירש רש"י: "כזיתא פסחא - חבורות גדולות
היו נמנין עד שלא היה הפסח מגיע לכל אחד כי אם כזית
מן הפסח. והלילא פקע איגרא - לקול המולת ההמון מההלל
דומין כאילו הגגין מתבקעים, שהיו אומרים ההלל על הפסח,
כדתנן לקמן (דף צ"ה ע"א) הראשון טעון הלל על
אכילתו". וממשיכה הגמרא "מאי לאו דאכלי
באיגרא ואמרי באיגרא, לא, דאכלי בארעא ואמרי
באיגרא" - שאכלו את הפסח על הקרקע ואת
ההלל אמרו למעלה על הגגות].

נביא על כך את דבריו של הרה"ק התפארת שלמה
[מועדים, לשבת הגדול], וזה לשונו: "יש לרמוז
בדברים הללו גדול ההתלהבות שהיה להם בשעת
אמירת ההלל, כמו שכתב בפירוש רש"י דומה כאילו
בקעו כל האיגרות. וזהו שאמרו בגמרא דאכלי בארעא למטה
[כלומר בארצות] ואמרו ההלל בגדול ההתלהבות ונקעו כל
הרקיעים. וזה [הטעם] שמגביהים הקערה [בליל הסדר], פירוש
מגביהים להעלות אכילתם למעלה לרצון לפני אבינו שבשמים".

התפקיד שלי
בעולם הוא
רק לתת
ולא לבקש

מתורתו של רבי

קטעים מתוך דברי תורתו של כ"ק מרן הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל
שאמר ביום ט"ז טבת ביומא דהילולא של אביו הקדוש כ"ק מרן הדבר חיים זצוק"ל

איתא בגמרא (יומא פ"ו ע"א): "גדולה תשובה שמגיעת עד כסא הכבוד, שנאמר שובה ישראל עד ה' אלקיך". והנה נודע שביומא
דהילולא נשמטו של הצדיק עולה ומתעלה למעלה ממדרגה למדרגה ומהיכל להיכל וכך היא עולה ומתקרבת אל כסא
הכבוד אשר ממנו מחצב הנשמות וגם בעולם הזה כל מי שהיה לו ויש לו קשר עם נשמת הצדיק זוכה ג"כ לעלות ולהתעלות
בהאי יומא רבה. נמצא לפי זה שיומא דהילולא הוא יומא טבא ורבה מצד העליה הגדולה שיש לנשמת הצדיק בעולם העליון,
וגם זמן המוכשר להתעוררות תשובה לכל אלו שבעולם הזה אשר יש להם קשר עם נשמת הצדיק, כי מאחר שהם זוכים
לעליה מעין העליה שיש לנשמת הצדיק, א"כ הרי הם זוכים להתקרב יותר אל כסא הכבוד כביכול, נמצא שהם באותה הבחינה
ובאותה הדרך של תשובה, שהיא ג"כ מגיעת עד כסא הכבוד, ולכן הוא זמן המסוגל לתשובה... יום מסוגל שכל אחד ואחד
יתעורר לשוב בתשובה שלימה על העניינים הפרטיים שלו.

עיקר זכרון קדוש אינו לזכור דווקא את ענין המופתים והישועות, כי זה היה רק דרך אגב מפני שצרכי עמך ישראל מרובים לכן
היה לו גם הכוח הזה להשפיע מה שהיו צריכים בני חיי ומזוני, אכן העיקר אצלו היה אהבת ויגיעת התורה ואהבת הבורא
ויראתו ועבודתו ה' בכל כוחו ובכל לבבו ונפשו ומאודו. וזה מה שצריכים לזכור ממנו כל אותם שזכו להכירו קצת בחיים חיותו
ורוצים להמשיך בדרכיו הקדושים. כמו שסיפר הגה"ק מהרש"ם מברז'אן זצ"ל (מובא בספר בעש"ט על התורה פר' יתרו במקור מים
חיים) ששמע מזקנים כי פעם ישבו תלמידי כ"ק אא"ז הרה"ק רבי ארון לייב מפרימישלאן זיע"א וסיפרו מופתים מרבינו הבעל
שם טוב הקדוש זיע"א, ואא"ז הנ"ל ישב בחדרו הסמוך ושמע דבריהם ופתח הדלת ואמר להם: "מה לכם לספר מופתות? ספרו
נא גדול צדקתו ויראתו". ע"כ. וכמו כן מסופר שהבעל שם טוב בעצמו נתגלה לתלמידיו לאחר הסתלקותו ואמר להם: "מדוע
אתם מדברים מהמופתים שלי ולא מהיראת שמים שהיה לי".

על כן ביומא דהילולא של האי צדיק צריך להיות עיקר עיונו ומאווינו לדבוק בדרכיו הקדושים בדרכי התורה והיראה
והעבודה כאשר לימד דעת את העם וכאשר הראה בעצמו דוגמא בפועל ממש על כל צעד ושעל, וע"ז זה מוכה שהלהבה
שבערה אצלו תמשיך להאיר לנו לחמם הלבבות ולזכר הגופים והמוחות, שנרצה להיות מוסיף והולך בתורה וביראה, הן
בלימודים בעיון והן בלימוד הבקיאות הן בהלכה והן בדברי מוסר.

ובכן, יהי ה' אלקינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו, וזכה להמשיך בתורתו ה' ובעבודתו ויראתו באמת
כרצונו, וללכת בעקבי הצאן להמשיך בדרכי אבותינו הקדושים... ויעזר הש"ת שתעמוד לנו זכות בעל הילולא כ"ק
אאמו"ר זיע"א, מה כאן היה עומד ומשמש להמשיך אור עליון ושפע קודש על החוסים בצלו, אף שם יהיה עומד ומשמש
להמשיך עלינו אורה ושמחה ברוחניות וגשמיות.

טוב עין הוא יבורך, יישר כוח עצום לידיד נפשי נכדו חביבו בבת עינו של רבינו הקדוש זצוק"ל מוכה הרבים הגאון המושלם הרב חיים מרדכי
אשכנזי שליט"א ראש מכון דבר חיים על הסיוע בנפש הצפה לגליון

מיני מתיקה

על הפסוק בשירה בפרשת בשלח "זה א-לי ואנוהו אלקי אבי וארומנהו", אומר רש"י: "אֵלֶיךָ אָבִי-לֹא אֲנִי תַחֲלַת הַקְדָּשָׁה אֶלָּא מְחֻקֶּת וְעוֹמֶדֶת לִי הַקְדָּשָׁה וְאֵלֵהוּתוֹ עָלַי מִיְמֵי אֲבוֹתַי". הרי לפנינו שהקדושה עוברת לזורי דורות. חשבת לפי זה בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, שאנחנו צריכים להשתדל שלא לבייש את האבות? אנחנו צריכים להשתדל לא ללכלך את הקדושה, שהקדושה תהיה תמה וטהורה. שכל אחד יחשוב מי היה האבא שלו, מי היה הסבא שלו, מי היה העלטר זיידע שלו, וגם מי היה הרבי שלו, כמו שהגמרא אומרת כל המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו. ראיתי דבר נורא מהרבי הקדוש שר התורה מרן האבני נזר זצוק"ל בשם חמיו השרף מקאצק על הפסוק "ארור מכה רעהו בסתר", שזה הולך על התלמיד שעובר עבירה בסתר, שהוא מכה את רבו, כי הרבי מרגיש בחטאו! וממילא כשכל אחד יזכור תמיד את הקדושה "המוחזקת ועומדת לי מימי אבותי", וישתדל שלא לפגום אותה, לא נצטרך להתבייש בביאת משיח צדקנו נגד אבותינו וזקינינו.

כשראיתי את הוורת הזה מוכרתי בסיפור מהרבי הקדוש צדיק יסוד עולם אביהם של ישראל הרבי הבאר יעקב זצוק"ל, שאנו מתקרבים לקראת יום היארצייט שלו בז' אדר.

הייתי אז בחור צעיר. התמודדתי עם איזה קושי מסוים, וכמוכן נכנסתי לרבי וסיפרתי לו. אמר לי הרבי: "בוא תעלה אלי הביתה". עליתי לביתו של הרבי, שהיה אז ברח' חתם סופר בבני ברק, והרבי אמר לי בתוך הדברים אימרה חודרת לבבות בשם צדיקים (כמדומני בשם הרבי רבי בער ז"ע). הוא אמר: כשמגיע לאדם יסורים והוא מקבל את זה באהבה, היסורים נותנים נשיקה למזוזה והולכים. אבל כשיש ח"ו ליהודי יסורים והוא אינו מקבל אותם באהבה, זעזען זיי זיך אַרְפֵּא [-היסורים מתיישבים ונשארים]...

(מתוך הפתיחה לשיעור, ט"ז שבט, ערש"ק פר' בשלח)

לקרוא לאיש, פנה רבינו אל הרה"ג רבי מנחם קליין שליט"א, שנכח בחדר, והפטיר לעברו: "הם רוצים שאבקש ממנו כסף... וכי אינם יודעים שהתפקיד שלי בעולם הוא רק לתת ולתת ולא לבקש?!"

ואכן רבינו לא דיבר עם האיש מאומה אדות הכסף, ואף על פי כן הוא הרים תרומתו בעין יפה, ולימים נתן וחזר ונתן כהנה וכהנה.

סיפור דומה סיפר הרב יעקב ישעי' כהן שיחי', שזכה להתקרב לרבינו והיה מקושר אליו בשנותיו האחרונות, כי כמה פעמים הפציר ברבינו שישית עליו סכום כסף גדול שיביא לו, כדי שבזכות זה יוכל להמשיך לו ישועה מיוחדת בתורת 'חליפין', בצינו כי שמענו על צדיקים גדולים שנהגו כן. תמיד השיב רבינו בשלילה, ופעם אף אמר בהטעמה: "הלא יודע אתה כי אין דרכי בכך. אינו מבקש וגם לא אבקש". ניסה האברך וטען, כי אינו מתכוון שיבקש רבינו כסף לשם כסף' אלא שישית עליו סכום למטרת ישועה. דחה רבינו את דבריו ואמר בחיוך: "בהתחממות מן הסוג הזה אני מומחה", ולא הסכים לשנות דרכו.

סגולה נגד יסורים

יש וורט של ההייליגער קדוש ה' הרבי מרח"ץ ז"ע על הפסוק בפרשת השבוע 'ה' איש מלחמה ה' שמו'. אומר ההייליגער רח"נער, שם הו"ה כידוע מורה על מדת הרחמים. גם כשבאים על האדם יסורים ח"ו הוא צריך לדעת להשכיל ולהבין שהכל הוא מבורא עולם ולטובתו. זוהי כונת הפסוק, אף כאשר נראה שהקב"ה הוא איש מלחמה-מ"מ הו"ה שמו.

למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו

קטע מרטיט מתוך צוואתו הקדושה של כ"ק מרן הרבי הבאר יעקב זצוק"ל

פונה אני ומתחנן לפניכם על נפשי לעשות מה שבכוכם ויכולתכם להצילני מרדת שחת ח"ו, ואולי אזכה להיבנות מכם, כמש"כ בספר חסידים (סי' תתשע"א) "מועיל למתים שהחיים מתפללים עליהם או צדקה שנותנים עליהם, וצדקה תציל ממות (משלי י"א, ד')-ממות שבזה העולם וממות שלעתיד וכו'", כי לא זכיתי בחיים חיותי לתקן את הנר"ן, הן בתורה הן בעבודה הן במעשים טובים, כראוי לזרעא דאבא זיע"א, כי טרוד הייתי מטרדות היצר ומטרדות הציבור יומם ולילה כידוע קצת לכולם.

לכן אבקש מכם בני וחתני היקרים, נכדי הנעימים, תלמידי המצוינים, זקני העדה ואברכים חשובים, כל אחד בשמו הטוב יבורך לעולם, שכל אחד ואחד ישתדל כפי יכולתו להקדיש מזמנו החשוב בל"נ עת קבוע מדי יום ביומו ולפעול איזה דבר לטובת נשמתו: איזה שיעור קבוע בל"נ לטובת נשמתו, בגמרא או במשניות או במוסר, או איזה מעשה צדקה, ובנוסף לזה יקבל כל אחד על עצמו שלש תקנות טובות כפי רצונו לטובת נשמתו. וכל מי שנפשו חשקה להיטיב אתי עמי, ישתדל לטובל כל פעם, כולל בערב שב"ק ובשב"ק, טבילה לטובת נשמתו, ולהזכיר על הכל בשפה ברורה שהכל הוא "לטובת נשמתו של...".

ובבקשה מכם שתזכרו לי חסד נעורים וימים מקדם, כי בכל כוחי עבדתי אתכם ועמדתי לימינכם, ובזמן שמישהו מכם (ולא דווקא מכם) היה בעת מצוקה ח"ו ופנה אלי לבקש עזרה עשיתי כמיטב יכולתי ברוח ובגשם ואף מעבר למקובל, וב"ה שזכינו לראות סייעתא דשמיא בעמלנו ובמלאכת קודש זו וד"ל. על כן מרשה אני לעצמי-עתה כאשר באים ומתקרבים ימי הזקנה ואני עני ממעש רואה את עצמי ריק מכל טובה-לבקש בכל לשון של בקשה לבוא עתה אתם לעזרתי כאשר הייתי עמכם בצרה, וכל אחד מכם יכול להיטיב עמי הנדכה והנכאה ע"י כל שיעור בלימוד וכל מעשה טוב וצדקה שיעשה כפי יכולתו לטובת נפשי ורוחי ונשמתו. ובאם יזכני ה' הטוב ואזכה לתיקון נר"ן ולהגיע אל המנוחה ואל הנחלה בשלימות, אשתדל בל"נ להיטיב עמכם כפי אפשרותי ולפי צורך השעה.

רחמנא אידכר לך זכותיה דיעקב רחמנא

מאוצרות המועדים

משנכנס אדר מרבין בשמחה. כתב הרה"ק האוהב ישראל מאפטא זצוק"ל (אוהב ישראל לפרשת זכור), בשמחה בגימטריא שנה"ה, לרמז שהשמחה המתעוררת בימים הללו ממשיכים שמחה וחדוה לכל השנה כולה.

והרה"ק החוזה מלובלין היה מסביר שעמ"ל בגימטריא ספ"ק, כי זה היה כל כוחו של עמלק שהיה מכניס ספיקות בלבם של ישראל. והנה בחודש אדר שאנו מוחין את זכרו של עמלק, והספיקות מתבטלים מאתנו, הרי "אין שמחה כהתרת הספיקות", וממילא מרבים בשמחה.

נקודה למחשבה:

הגמרא במסכת תענית (דף כ"ט ע"א) אומרת שכשיש ליהודי משפט עם גוי, יראה להשתמט ממנו ולדחות את המשפט עד חודש אדר, שבו יש מזל גדול לישראל. אמר על כך מרן החידושי הרי"ם זצוק"ל מגור, שהכוונה היא 'דער אייגינער גוי', כלומר הגוי שיש לכל אחד בלבו, שהוא חלקו של עמלק, שכשיהודי רוצה לנצח אותו, ישנה סגולה מיוחדת לחודש אדר שיוכל להתגבר עליו ולנצחו.

לזכרון עולם

נעלה את זכרו של האי רעיא מהימנא קדישא צדיק תמים היה בדורותיו, איש אלוקים קדוש ונורא, שכינה מדברת מגורנו

אדוננו מורנו ורבינו הקדוש והטהור, הרבי של כלל ישראל

כ"ק מרן ה'באר יעקב' רבי יעקב בער זצוקלה"ה מנדבורנה

בן אדוננו מורנו ורבינו הקדוש והטהור כ"ק מרן ה'דבר חיים' רבי חיים מרדכי זצוקלה"ה מנדבורנה

נתבקש למתיבתא דרקייעא ואיקטר בחד קטירא לחיי עלמא בהאי רעוא דאיסתליק משה רעיא מהימנא ביום ז' באדר תשע"ב תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

נדבת אב"ד פרנקפורט מקים עולה של תורה הגאון הרב מנחם קליין שליט"א לזכותו ולזכות משפחתו

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661